

LUDENDO
DISCAMUS!

DOROTA
ŻUCHOWSKA

SCENARIUSZ LEKCJI

Program nauczania do języka łacińskiego i kultury antycznej dla szkoły ponadpodstawowej

opracowany w ramach projektu

„Tworzenie programów nauczania oraz scenariuszy lekcji i zajęć wchodzących w skład zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces kształcenia ogólnego w zakresie kompetencji kluczowych uczniów niezbędnych do poruszania się na rynku pracy”

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

Warszawa 2019

Redakcja merytoryczna – dr Jolanta Sawicka-Jurek

Recenzja merytoryczna – Tomasz Damulewicz

Maria Pawłowska

dr Beata Rola

Agnieszka Ratajczak-Mucharska

Redakcja językowa i korekta – Altix

Projekt graficzny i projekt okładki – Altix

Skład i redakcja techniczna – Altix

Warszawa 2019

Ośrodek Rozwoju Edukacji

Aleje Ujazdowskie 28

00-478 Warszawa

www.ore.edu.pl

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach wolnej licencji Creative Commons –
Użycie niekomercyjne 4.0 Polska (CC-BY-NC).

<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.pl>

Temat lekcji:

Apud medium, Beim Arzt – ćwiczenia utrwalające łacińską i niemiecką terminologię anatomiczną

Klasa / czas lekcji

klasa III / 1 godzina lekcyjna

Cele

- **ogólne:** posługiwanie się słownictwem medycznym w języku łacińskim i niemieckim; tłumaczenie terminologii anatomicznej w obrębie języków: polskiego, łacińskiego i niemieckiego; przygotowanie uczniów (również mających specjalne potrzeby edukacyjne) do przyszłego uczestnictwa w życiu zawodowym.
- **szczegółowe:** uczeń nazywa po łacinie i po niemiecku części ciała; wykonuje różnorodne ćwiczenia wymagające znajomości ww. terminologii; przytacza z pamięci poznane na zajęciach miana anatomiczne

Metody

słowne: wyjaśnienie; aktywizujące: problemowa, zabawa dydaktyczna, drama;

oglądowe: pokaz; inne: metoda bezpośrednia, gramatyczno-tłumaczeniowa, analityczna, kognitywna.

Formy: zbiorowa, grupowa

Środki dydaktyczne

1. Tablica multimedialna z oprogramowaniem: komputery z dostępem do Internetu, rzutnik
2. Świerczyński, Andrzej (2004). *Słownik przysłów w ośmiu językach*. Warszawa, PWN
3. Karwowska, Krystyna (1991). Podręczny słownik lekarski łacińsko-polski i polsko-łaciński. Łódź, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich
4. Słowniki łacińsko-polskie, red. K. Kumaniecki i polsko-łacińskie, red. L. Winniczuk lub <<https://pl.glosbe.com/pl/la>>; <<https://pl.glosbe.com/la/pl>> [dostęp 7 czerwca 2019]
5. Wydruki z frazeologizmami oraz arkuszami zadaniowymi do ćwiczenia 3

Opis przebiegu lekcji

Zajęcia prowadzone są przez nauczycieli języka łacińskiego i języka niemieckiego.

Dla ułatwienia wykonania ćwiczeń krzeselka powinny być ustawione w podkowę tak, aby środek klasy stanowił miniscenę. Na początku lekcji przypomniana jest leksyka anatomiczna w językach łacińskim i niemieckim, znana z poprzednich zajęć. W tym celu można posłużyć się tablicą anatomiczną przedstawiającą ciało ludzkie. Pozostała część lekcji przeznaczona jest na ćwiczenia utrwalające słownictwo.

Ćwiczenie 1 Praca w parach. Jeden z uczniów zadaje swojemu sąsiadowi z ławki pytanie *Co cię boli?* w wybranym przez siebie języku obcym (*Quid tibi dolet? Was tut dir weh?*). Pytany odpowiada całym zdaniem w tym samym języku. Jest to wprowadzeniem do następnego ćwiczenia, gdzie wypowiedzi dwujęzyczne są bardziej rozbudowane. Za wykonanie dwu następnych ćwiczeń uczniowie zostaną ocenieni. Nauczyciele wpisują do arkusza oceny punktację za wykonanie zadań według ustalonych między sobą kryteriów.

Ćwiczenie 2 Inscenizacja *Wizyta u lekarza*

Praca w grupach trzy-, czteroosobowych. Uczniowie układają scenariusz miniscenki „Apud madicum/Beim Arzt” (*U lekarza*). Dialog lekarza z pacjentem ma dotyczyć wylosowanej dolegliwości; powinien składać się łącznie z ok. 10 zdań. Uczeń-pacjent wciela się w rolę niemieckiego turysty, zaś lekarz nieznający języków europejskich, posługuje się łaciną. Uczniowie wykorzystują elementy wyposażenia sali lekcyjnej do scenografii. Nauczyciel może wyświetlić na tablicy multimedialnej pomocne zwroty w języku łacińskim i niemieckim.

Ćwiczenie 3 Gra dydaktyczna: pantomima. Uczniowie pracują w grupach czteroosobowych. Losują przygotowane przez nauczyciela kartki z łacińskim frazeologizmem dotyczącymi części ciała (Świerczyński, 2004). Pantomimicznie prezentują treść wylosowanego frazeologizmu. Uczniowie z pozostałych grup wpisują do arkusza zadaniowego jego polski i niemiecki odpowiednik. Po wykonaniu ćwiczenia nauczyciele sprawdzają i omawiają poprawność wykonania ćwiczenia. Wystawiają oceny łączne za wykonanie ćwiczenia II i III.

Ćwiczenie 4 W ramach rekapitulacji wiedzy, uczniowie odpowiadają na pytanie: *Od jakich łacińskich słów pochodzą przymiotniki: kapitalny, manualny, kapilarny?*

Na zakończenie lekcji nauczyciele zadają pracę domową: wpisz do zeszytu dziesięć dowolnych mian anatomicznych w języku łacińskim, niemieckim i polskim, następnie dopisz ich znaczenie w wybranym przez siebie języku europejskim. Podkreśl podobieństwa.

Komentarz metodyczny

W powyższym scenariuszu kładzie się nacisk na kształtowanie kompetencji interpersonalnych i międzykulturowych. Sprzyja temu zorganizowanie lekcji w formie korelacji łaciny z językiem niemieckim. Aby zajęcia przebiegały sprawnie liczba uczestników nie powinna przekraczać 15. Uczniowie w toku lekcji ćwiczą umiejętność komunikacji, rozumienia i wyrażania pojęć i myśli w językach obcych, zdolność do generowania twórczych pomysłów oraz wyrażania poglądów i uczuć za pośrednictwem rozmaitych środków wyrazu (scenka, pantomima). Zajęcia prowadzone są metodami aktywizującymi, które kształtują kreatywność. Wszystkie te działania sprzyjają konstruktywistycznej teorii kształcenia, na której opiera się

program oraz sprzyjają rozwijaniu kompetencji przydatnych w planowaniu własnej kariery edukacyjno-zawodowej. Zadania III i IV stanowią kompletną ewaluację wiedzy i umiejętności uczniów, kształtując przy tym kompetencje przetwarzania i przyswajania nowych treści. W razie potrzeby ćwiczenia mogą być w łatwy sposób dostosowane do specjalnych potrzeb edukacyjnych, zwłaszcza uczniów z trudnościami w uczeniu się. Ponieważ ćwiczenia na lekcji wykonywane są w grupach, można też po jej zakończeniu poprosić uczniów o ocenę koleżeńską. Jej szczegółowy opis został zamieszczony w programie.